İŞYERLERİNDEN RÖPORTAJLAR

Bir Kooperatifle Hasbihâl

Yazı işleri müdürümüz bu gün beni azarlar gibi bir tavır takınarak bu hafta roportajın yok hayret ettim.

— Nerden anladınız?

— Vaktinden evvel veridirde ondan anladım.

— Can siperhane arkadaşım sen üzüme işte sana işçi kardeşlerimizin kendi aralarında el ele vererek kurdukları kooperatifleri hakkında edindiğim yazı yorum, ümit ederimki arkadaşlarım arasında müsbet netice verir onlarda bulundukları iş - yerlerinde böyle bir şey açar kendi kendilerine faydalı oma yoluna giderler.

Belediyenin Şişli tranvay deposuna arkadaşım Sabri tara - fından davet edildim. Bana dedi ki sen böyle şeylerden hoşla - mursun bizlerin kurduğu bu mü esseseyi gör muhakkak iftihar edeceksin ağabey.

Arkadaşım hakikaten haklı imiş, deponun cünre kapısının iç tarafında depo müdürlüğü ta rafından kooperatife tahsis edil miş şbşir oda bütün biletçiler tranvay müstahdemleri orada geçiyor ben cünre kapısına geldim bekciye Aziz Yüceğüneş arkadaşı görmek istiyorum.

Henüz kendisi ile tanışmadı - ğım bir arkadaş, hem işyerinin muhasibi hemde kooperatifin başkanı idi. Bekçi bir az bekle memi söyledi. Biraz sonra arka dışla yüz yüze yeldim. Efendim ben deniz Maden - İş sendikası Başkan Vekili Kazım Narman - lı, memnun oldum diyerek eli mi muhabbetle sıktı. Arkada şım Aziz, buyurun içeri girelim, memnun olurum kooperatifiniz hakkında malûmat edinmeye geldim bu zahmetinizi değecek malûmatı size verebilirsem ken dimi bahtiyar addederim diye rek ve bu mütevazi arkadaşım sanki yaptığı isin ağırlığı yükü yorgunluğu vokmuş gibi anlat - maya başladı.

Efendim bundan 5 sene evvel arkadaşlarım bana bir koopera tif kurma emelinde olduklarını fakat kendilerinin hesap kitap işlerinde uğraşamıyacaklarını benimse bu iş için biçilmiş kaptan olduğumu söylediler. Arka daşlarımın anlattıkları üzerinde düşünebilmek için zaman iste - dim nihayet karar verdik işi eli me aldım amma bende böyle şeylerle uğraşmış olmadığım i - çin ilk zamanlar biraz bocaladım ama çok şüktür bu kadar senedir hesap ve çalışmalarımı zın dürüst temiz oluşu bizlerin de günden güne bu işi daha kav ramamız yüzünden arkadaşla - rımıza afydalı oluyor, olmaya da devam ediyoruz.

Ha unutuyordum ilk zaman larda tüzük hazırlarken bir maddenin yüzünden mahkeme dahi olduk aman sormayın hayatımda başıma ilk gelen vaka idi şaşırdım neyseki temiz sinesine sığındığımız Türk ada leti bilmeyerek, o maddeyi koy duğumuzu anladı ve bizi affet ti.

— Neydi o madde.

— Hiç efendim maddede üye lerin biriktirdiği paraya yüzde beş verilir hükmü vardı. Tabii şimdi böyle bir şeyin olmaya cağını öğrendik tuhafınıza git mezse bir şey daha anlatayım.

— Buyurun efendim.

— Biz burada birde hırsız ya kaladık.

— Nasıl yakaladınız?

— Burada çalışan arkadaşı mız maaşlıdır. Ve gayet temiz inandığımız bir arkadaş, akşam sayıp koyduğu paranın sabahle yin eksildiğini söyledi, ne yalan söyliyeyim, evvelâ kendini ta kip ettik bir şey yok, güçlü kuvvetli bir arkadaşı yanıma al dım akşam üstümüze kapıyı kitledi ve gittiler beni sormayın öyle heyecanlı idimki saat gece yarısını geçiyordu kapı ellendi sanki kalbim yerinden çıkacak tı arkadaşla ikimiz kapının ar kasına saklandık kapı açıldı ve gece müşterisi içeri girdi, kasa ya giderken karanlıkta arkasın dan sarıldım arkadaşım yardı mı ile zebellah gibi adamı zap dedemedik fakat boğuşarak ka pıdan dışarı çıktık o zaman e lektrik adamın yüzüne vurdu ve ben tanıdım ortalık kar - man karışık oldu elimiz yüzü müz kan içinde ne olursa olsun arkadaşlarımı ve beni lekeleye cek bu pis işe son vermiştik. Mahkemeye verdik cezasını bul du.

— Geçmiş olsun.

— Teşekkür ederim.

— Kaç üyeniz var ?

— Size sabit bir adet veremi yecelim çünkü arkadaşlar pada biriktirir sonra azırlar tekrar verirler fakat otuzdan aşağı düşmez. Sermaye zamana göre yükselir ve iner ama dışarda toptancılarda kredimiz var bu radaki arkadaşların ihtiyaçları na hemen hemen cevap veririz. Resmi olduğumuz için her du - rumdan faydalanırız, arkadaş - lara Ramazan bayramında altı aylık kârda bir hesap çıkardık altmış kusur lira kâr dağıttık ki bayramda harçlık.

— O kadar oluyormu?

— Hemen hemen her sene her arkadaş parası kadar para alır desem mübalâğa etmemiş olurum çünkü sürüm fazladır.

— Daha esaslı faydalar neler dir.

Toptan alır yüzde onla sata rızkı dışardaki bakkal kârını ortadan kaldırmış oluruz. Te - miz en iyisi borç verir arkadaşı sıkmadan alırız.

Arkadaşım faydaları kısa ke siyordu ama arı kovanı gibi ça - lışan kooperatife rağbet var, diğer arkadaşların isimlerini al dım kendilerini bir örnek ola - rak yazetemize yazacağım.

Söyledim misafirperver mü - cadeleci arkadaşımdan ayrılır ken düşünüyordum, acaba her iş yeri ufak ufak şubeer kursa sendika umumi olarak organi - ze etse, bana kalırsa şu kadar düşününce insan ilerisini görür gibi oluyor. İnşallah, bizdede böyle mücadeleci arkadaşlar çı kar ve kendi yiyeceğimizi eli - mizle alır yeriz hayırlısı allahtan.

Yazan: RÖPORTAJCI

Değirmisaz Başkanının istifası

(Bastarafı 1 incide)

sını bilen bir sendikacı bir il derdi.

Kıymetli İ. Hakkı Ertekin'e acil şifalar, yeni enerik baş - kan Mustafa Demir'e başarılar dileriz.

KADIRŞINASLIK

Diğer taraftan Değirmisaz lı Kara Elmasçı dostlarımız gazetemize bundan bir müd det evvel olduğu gibi bu sefer de 100 lira daha teberruda bu - lunmuşlar, müşterek davada daima bir olduklarını gösteren bir kadirşinaslık numunesi da ha vermişlerdir. Kendilerini teb rik ve teşekkür ederiz.

Bu hususta gönderdikleri ya zıda aynen şöyle denilmekte - dir:

"Türkiye Maden İş Sendikası Başkanlığına: İstanbul

Sayın Gazetenize bir yardım olmak üzere sendika idare ku - rulunun 23.8.957 tarihindeki o - turumunda 100 T.L. yardım ya pılmasına karar verilmiş ve bu para 24.8. 957 gün ve 520916 sa yılı makbuzla tarafınıza Değir misaz postahanesince gönderil miş bulunduğundan kabulü ile makbuzun gönderilmesini rica ederiz.

Sekreter
M. Kemal Yezelli

Saygılarımızla
Başkan
Mustafa Demir

30 Ağustos Zafer Bayramı

Her senenin 30 ağustos günü, Türk Milletinin zafer bayramı - dır. Bu gün bütün memlekette ordunun iştiraki ile millet bay - ram yapar, 30 Ağustos günü kanunen genel tatildir. Yalnız bu bayramın arifesi yoktur. Ya ni bir gün önce öğleden sonra kanunen tatil yapılmaz.

Arifesi olan genel tatiller se - nede üç defadır: Yılbası tatili, 23 nisan, 29 ilk teşrin Cumhuri yet bayramı. Bu genel tatillerin bir gün öncesi öğleden itibaren tatil yapılır.

Bu sene 30 Ağustos cumaya rastlamıştır, Böyle olunca cu - martesi günleri de kanunen ta tili yapılmışlar, bu günlerde ça - lışmalar çift, çalışmayanlar tek yevmiye ücret almışlardır. 30 Ağustos hepimize kutlu olsun.

MADEN - İŞ Yerdım sandığı Tüzüğü

Madde 36 — Maden - İş Sendikasına bağlı istihlâk kooperatifine 35 inci madde gereğince ortak olmak mümkün olmadığı takdirde, bazı hususî şartlarla, üyenin mübrem ihtiyaçlarını karşılama hususunda kooperatifle hususi anlaşma da yapabilir. Bu takdirde, 35 inci maddedeki kefalet miktarı 100 lirayı geçemez.

Madde 37 — Maden - İş Sendikasına bağlı bir istihlâk kooperatifi mevcut olmadığı veya üyelerin giyim, gıda ve mahrukat cinsinden olan mübrem ihtiyaçlarını karşılamak hususunda, lüzumlu istihlâk maddesinin kooperatifte bulunmadığı veya kooperatif ile sandık arasında bazı hususlarda anlaşma vuku bulmadığı takdirde, 36 ncı madde gereğince, kooperatifle yapılabilen anlaşma, ticaret erbabı arasında giyim, gıda ve mahrukat cinsinden istihlâk maddesi veya eşyası satan müesseselerle de yapılabilir. Gene bu takdirde, 35 inci maddedeki kefalet miktarı 100 lirayı geçemez.

Madde 38 — 35, 36 ve 37 nci madde hükümlerine göre, Maden - İş Sendikasına bağlı istihlâk kooperatifi ile ortaklık veya anlaşma veya ticaret erbabı içerisinden bir veya bir kaçı müessese ile anlaşma mevcutsa, kooperatif veya anlaşmalı müessesede bulunan istihlâk maddeleri veya eşyasını, üyenin diğer yerlerden tedariki hususundaki arzusu ve talebi karşısında, 34 üncü madde hükmü gereğince yapılması icap eden borç yardımı yapılamaz.

Madde 39 — 37 nci madde gereğince, ticaret erbabı içerisinden giyim, gıda ve mahrukat gibi istihlâk maddeleri veya eşyası satan müessese veya müesseselerle anlaşma yapıldığı takdird, ihtiyaç karşısında bulunan üyelere, bu müesseselerden temin edilecek istihlâk maddelerinin veya eşyasının kalite, kantite ve fiat gibi ünitelerini kontrol ve en iyisini, en ucuzunu, ihtiyaca en elverişlisini temin bakımından, genel başkanın tasvibi ile, üç veya beş kişilik komite kurulur. Bu komite, devamlı olarak yaptığı her kontrolün neticesini Genel Başkanlığa rapor eder.

MALİ HÜKÜMLER

Madde 40 — Sandığın geliri, 41 inci madde gereğince, sendika aidatlarından alınan yüzde kırklar ile, alacak dâvaları hitamında 42 nci madde gereğince alınan yüzde onlar, tertip ve teberrulardan gelen gelirlerden ibarettir.

Madde 41 — Türkiye Maden - İş Sendikasının her ay başı, aylık bilânçosu yapılırken, aidat gelirinin yüzde kırkı hesap edilir. Ve yardım sandığına verilir.

Madde 42 — Üyelerin, bir alacağa tazammun eden ve sendika hukuk müşaviri tarafından takip ve neticelendirilen dâvaların hitamında, dâva ile kazanılan miktarın yüzde onu yardım sandığına gelir olarak alınır.

Madde 43 — Her türlü sandık ve hesabatının kontrolü, sendika kayıt ve hesabatının tâbi olduğu kontrole tâbidir. Sendika murakıp heyeti tarafından her zaman kontrol edilebileceği gibi, sendika merkez kongresinde, sendika kayıt ve hesapları ile beraber, sandık kayıt ve hesapları da kontrol edilir.

MEMUR VE MÜSTAHDEMLER

Madde 44 — Lüzum görüldüğü takdirde, sandık işlerini takip ve sandık kayıt ve hesabatını tutmak üzere, ücretli memurlar istihdam edilebilir. Bu hususta ücret tayini ve memuru alıp, çıkarma selâhiyeti Maden-İş Sendikasının icra heyetine aittir. Sendika hesabına çalıştırılan ücretli memur veya müstahdemler de, aynen Maden - İş Sendikasının memur ve müstahdemlerinin şartlarına tâbidir. Ve haklarına sahiptirler.

TÜZÜKTE TADİLÂT

Madde 45 — Bu tüzükte yapılacak her türlü tadilât, Maden - İş Genel Başkanı riyasetinde toplanan bir temsilciler meclisinde yapılır.

Temsilciler meclisi şunlardan teşekkül eder:

a) Merkez idare heyeti ekseriyeti;

b) Şubelerden en az birer temsilci;

c) Sendikaya bağlı işyerindeki sendika temsilcileri.

Sendika Genel Başkanlığının lüzum gördüğü hususlardaki tadilât, Maden - İş Sendikasının merkez kongresinde yapılır.

Sandık, ancak Maden - İş Sendikasının merkez kongresinde mevcut delegelerin üçte iki ekseriyet kararı ile feshedilir. Sandığın feshi halinde, sandığa ait her türlü kayıt, eşya, mal ve mevduat, Maden - İş Sendikasına intikâl eder.

Sendikanın feshi halinde, sandık otomatikman feshedilmiş olur. O takdirde, Sendikanın emvali ve mevduatı hakkında tatbik edilecek muamele aynen sandık için de tatbik olunur.

Maden iş-İzmit şubesi

(Bastarafı 1 incide)

ikramiye verileceği bildirilmiştir.

Bölge Çalışma Müdürlüğüne giden imzalar üzerine, işçi mümessili Bölge Müdürlüğüne çağrılmış ve mümessillikten istifa teklif edilmiştir. Gerideki 230 arkadaşının menfaatini düşünen Hüsamettin Torun derhal istifa etmiş, bunu müteakip de işten çıkarılmıştır.

Hüsamettin Torun tekrar seçildi

Fakat, İzmit Boru Fabrikası işçilerinin toplu halde yazılı müracaatları üzerine, ücretlere zam yapılması için Türkiye Maden - İş Sendikasınca daha evvel alınmış bulunan topluluklu iş ihtilâfında Hüsamettin Torun, Sendika temsilcisi bulunuyordu. Bu sebeple tekrar işine iadesi için Hakem Kuruluna müracaat edilmişti.

Bu sebeple 24-8-957 cumartesi günü saat 13 de yenideu yapılan işçi mümessili seçimine iştirak ettirilmiş ve kahir ekseriyetle tekrar mümessili seçilmiştir. Bu, boru fabrikasının 4 ay içerisinde 3. üncü mümessil seçimidir.

Seçimin neticesinin alınmasını müteakip, işçiler (yaşasın başkanımız!) diyerek sevinç tezahürü yapmışlar ve Sendikanın şube binasında toplanarak, şube başkanını tebrik etmişlerdir.

Seçim neticesi şöyledir:

Asiller: Hüsamettin Torun (83 rey), İsmet Güneş (48 rey), Nihat Tütüncüler (45 rey). Yedekler: Halim Mirlay (39), Fikri Helvacı (38), Fahri Şengül (20).

Genel Başkan ve Genel Sekreter İzmit'te

Sendika Genel Başkanı Kemal Türkler ile Genel Sekreter Ruhi Yümlü seçimlerden bir gün önce İzmit'e gitmişler, müessese ile temas ederek, ihtilâfın halline çalışmışlardır. Müessese, zammı kabul etmediği için, ihtilâf kesin uzlaşma safhasına intikâl ettirilmiştir.

Diğer taraftan, Genel Merkez idarecileri, işçilerle de temas ederek, dilekleri olup olmadığını sormuşlar, müessese müdürlüğü ile samimî hasbihalde bulunmuşlardır.

Önümüzdeki günlerde, merkez idarecileri, fabrika müdürlüğü ile bir toplantı yapacaklar, bazı meselelerin kısa yoldan karşılıklı hüsnüniyet ve anlayış çerçevesi içerisinde halline çalışacaklardır.

Sendika merkez idarecileri, bu hususta ümitvar olduklarını bildirmişlerdir.

Sendikaya yeni iltihaklar muhtemel

Sendikanın İzmit Bölge Merkez Şubesi, Sendikanın geniş faaliyeti karşısında, Adapazarı ve Gölcük semtlerine de yayılmak istidadını göstermektedir.

Diğer taraftan, Kâğıt Fabrikasında kurulu bulunan ikinci sendika (Makina ve Tekstil İşçileri Sendikası) da ilthak fikrindedir. Enerjik ve idealist sendika başkanı Rezzak Çevik "İltihak mevzuunu düşünmekteyiz" demiştir.

Artık, (Kuvvet birlikte doğar) sözü, işçilerin parolası haline gelmektedir.

İzmit Boru fabrikası işçileri memnun

(Bastarafı 1 incide)

etliklerini de hatırlatırsak, is tifamızın sebebini izah etmiş sayılırız.

2 — İkramiyelerimiz ise, gazetenizde bu yazınızın intişar ettiği tarihte verilmiş bulunuyordu. İkramiyelerin ve rilmemesi ve verilmesi sebeplerini işçi arkadaşlarımız gayet iyi bilmektedirler.

3 — İşçilerin şehre götürülüp getirilmesi mevzuunda işverenle yaptığımız temas sırasında, fabrikamızın İzmit'te kurulmasının mühim sebeplerinden birinin, işçilerin fabrikaya yakın mesafede ikamet etmeleri ve bu suretle herhangi bir nakil zaruretinin doğmaması olduğu izah edilmiş ve komşu Seka Fabrikasının misâl olarak gösterilmesi üzerine, bu mevzuda ısrar etmemiştik. Bununla beraber, işçi arkadaşlarımız normâl seferler sırasında otobüsten istiâbı nisbetinde faydalanmaktadırlar.

4 — İşyerimizde memur, işçi tefriki yapıldığı da hakikate aykırıdır. Bunun en basit misalini işçi tabldotunda yenen yemeğin, memurlara ve hattâ müesseseye gelen misafirlere verilmsi, sirktin yüzme raft'ından müştereken faydalanmamızı teşkil etmektedir.

Müessese idarecileri, haklı ve usulü dairesinde yapılmış olan her müracaatımızı imkân nisbetinde karşılamakta ve bu mevzuda azamî hüsnüniyeti göstermektedir.

Bundan sonra Sendikanıza yapılacak şikâyet ve müracaatların mahallinde tetkik edilmeden gazetenize geçirilmemesini ve bu tekzip yazımızın, Basın Kanununun 19. uncu maddesi gereğince, gazetenizin ilk nüshasında ayrı sütunda neşrini rica ederiz."

Mannesmann-Sümerbank Boru Endüstrisi T.A.Ş. İZMİT

Erol Özer Ali Rıza Kocatürk
İzzet Abut Tuğrul Yüceday

Asgarî ücret tatbik ediliyor

(Bastarafı 1 incide)

leklerin kanunlaşmasını büyük ümitle beklemektedir.

Bunlardan birisi olan senelik ücretli izin, bugün bütün Türk işçisinin dört gözle beklediği ve hasretini çektiği konudur.

Tasarı vaktiyle hazırlanmış, ayrıca alâkalı çevrelerle bera ber sendikaların da görüşü alınmış, T.B.M. Meclisine sevkedilmiştir. Encümenlerde tetkik edilmiştir. Meclisin ilk açılışında tasarının gündeme alınacağı kuvvetle tahmin edilmekte ve bütün Türk işçisince beklenilmektedir.

Tasarı kanunlaşınca seneler dir istirahati özleyen işçi, sene de bir iki hafalık istirahatı ha kedecek, dinlenme imkanını bu lacaktır. Ve esasen bu işçinin tabi'i bir hakkıdır.

Senelik ücretli izin tasarısı - nın bir an önce kanunlaşması için alakalıların, gereken ehem miyeti vermesi beklenmekte - dir.

30 Ağustos Türk Milletine KUTLU OLSUN

→ Yazısı 4 üncüde)

Maden-iş'e üye Ol

MADEN-İŞ

İctimai- İktisadi-Fikir-Magazin

* İŞÇİNİN REFAHI, MEMLEKETİN İSTİKBALİYLE ALÂKALIDIR.
* SENDİKA, İŞÇİNİN GÜVEN KAYNAĞIDIR.
* SENDİKA, İSTİHSALİ ARTTIRAN BİR VARLIKTIR.
* İŞE SADAKAT VE BAĞLILIK TÜRK İŞÇİSİNİN ŞİARIDIR.

YIL: 1 — SAYI: 17 31 Ağustos 1957 Cumartesi İdarehane: Cağaloğlu Nuru osmaniye Cad. No: 38, Kat: 2 — İstanbul Telefon: 27 21 39

Asgarî ücret tatbik ediliyor

Kurulacak komisyona Maden-iş'ten temsilci istendi

Senelik ücretli izin bekleniyor

Türkiye Maden - İş Cendika sına İstanbul Valiliğince yapı - lan tebligata göre, İstanbulda Maden, Madeni Eşya ve Maki - na Sanayii işkolunda asgari üc retin tesbit ve tatbik edileceği bildirilmiştir. Sendika en kısa zamanda, toplanacak komisyon da sendikayı temsil edecek bir temsilci seçerek gerekli makama bildirecektir.

Bilindiği gibi geçen sene de Çalışma Vekâletinden gelen e - mir üzerine aynı şekilde tebliğ yapılmış sendika temsilcisini seçip bildirdiği halde, işveren temsilci seçilmediği için komisyon toplanamamıştı.

Bu sefer tüzükte Vekâletçe tadilat yapılmış, işverenler top lanıp temsilci seçmediği takdir de, en büyük mülkî âmir ile Bölge çalışma müdürüne, tayinen bir işveren temsilcisi seçe rek komisyonu teşkil etmek se lâhiyeti tanınmıştır. Bu sebeple bu sene Komisyonların derhal teşkil edilerek çalışmaya başla maları beklenmektedir.

Komisyonda müdafaa edile - cek asgari ücretin tesbiti için sendika şimdiden dökümanlar top lamaya başlamıştır.

Bu sene için İstanbulda Ma - den, Madeni Eşya ve Makina sınıfı işe 180 kuruş olacağı tah - sanayii işkolunda asgari ücre - tin 10 lira, günlük yemek para - min edilmektedir. Haber işçi a - rasında memnunluk uyandır - mıştır.

Dağ deviren işçiler: Yukarıda görülen üç buçuk insanın kı - nalıhada dağlarını harman gibi savurduklarını görseniz, siz de şaşarsınız.. (Röportaj geçen sayılardan birinde)

ÜCRETLİ İZİN

Diğer taraftan işçi çevreleri 1957 nin sonu ile 1958 in ilk ayları içerisinde, uzun zaman - dır tahakkuku istenen bazı di - **(Devamı 4 üncüde)**

Maden-iş Sendikasının 8 Numaralı TOPÇULAR SEMT ŞUBESİ KURULDU

Maden-iş Sendikası dev adımlarla ilerliyor yeni yeni şubeler açılıyor

Son zamanlarda Topçular - Rami bölgesinde sendika faaliyetlerinin hayli gelişmesi neticesinde, merkez idare heyeti, bu bölgede bir semt şubesi kurulmasına karar vermiş ve sendikanın 8 numaralı (Topçular Semt Şubesi) kurulmuştur.

Topçular bölgesindeki 9 işyerinden olmak üzere koalisyon olarak teşekkül ettirilmiş, geçici müteşebbis şube idare heyeti âzaları şunlardır :

Talip Kurt ve Şükrü Esat (Horoz çivi fabrikasından), Nureddin Kalpcan (Türkiye Bakır Endüstrisi A.Ş. bakır çekme fabrikasından), Süleyman Ayaz (Şakir Zümre Ateş Tuğla fabrikasından), Nişan Döken (Andon Zozo dökümhanesinden), Saffet Erdal (Ki

(Devamı 3 üncüde)

MADEN-İŞ İzmit Şubesi

Hüsamettin Torun Tekrar seçildi meseleleri Genel MERKEZ ELE ALACAK

Türkiye Maden - İş Sendikasının İzmit Bölge Merkez Şubesi gün geçtikçe gelişmekte ve kuvvetlenmektedir. Halen müteşebbis geçici kurul vasıtasiyle idare edilmekte olan şubenin tahminen önümüz deki hafta cumartesi günü (7 Eylül) kongresi yapılacak, ilk şube idare heyeti isbaşına getirilecektir.

Boru Fabrikasında durum

Baskı nev'inden bazı harici sebeplerle bazı müteşebbis he yet âzalarının ve iki asil, üç yedek işçi mümessilinin istifa ettiğini bildirmiştik. Bunu mü teakip, istifa etmemekte ısrar eden baş mümessil ve sendikanın İzmit Bölge Merkez Şubesi Başkanı Hüsamettin Torun'un mümessilliğinin kaldırılması hususunda işçilerden imza toplanmıştır.

Yalnız, imza toplanmadan önce, Hüsamettin Torun, mümessillikten ayrıldığı takdirde, bütün işçiye birer aylık

(Devamı 4 üncüde)

Yeni Başkan Mustafa Demir

DEĞİRMİSAZ Başkanının istifası MADEN-İŞ'i üzdü

Değirmisaz Maden Kömürü İşçileri Sendikasının değerli başkanı İ. Hakkı Ertekin, ra - hatsızlığı dolayısiyla üç ay isti rahat almış, sıhhi durumunun müsait olmaması sebebiyle sen ika başkanlığından ayrılmıştır. Haber diğer taraflarda olduğu gibi Türkiye Maden - İş Sendi kası mensuplarını üzmüştür.

İstifa eden İ. Hakkı Erteki - nin yerine Mustafa Demir Sen dika başkanlığına getirilmiştir.

Mustafa Demir iyi bir işçi, dira yetli ve işçi arkadaşlarının hakkını tam manâsı ile koruma

(Devamı 4 üncüde)

Sâbık başkan İ. Hakkı Ertekin

İzmit Boru Fabrikasında işçiler Memnun

(Geçen sayımızda çıkan bir haber yazısı sebebiyle gelen telgrâbi aynen neşrediyoruz) :

"Maden - İş gazetesinin 10 Ağustos 1957 tarihli nüshasında, fabrikamız işçilerini ilgilendiren yazınızı okuduk; bazı hususlarda sizleri ve sayın okuyucularınızı aydınlatmayı vazife bildik:

1 — Biz, iki asil ve üç yedek üye, işçi mümessili Hüsamettin Torun'un, işçi ile işveren arasında seçim tarihine kadar devam edegelen ve iyi niyete müstenit olan münasebatı haleldar etmesi üzerine beraber çalışma imkânını kaybederek, kendi arzumuzla mümessillikten çekilmiş bulunuyoruz. Haklarımı vikaye ettiğini iddia ettiği işçilerin, 130-140 imzalı bir dilekçe ile Bölge Çalışma Müdürlüğüne müracaat ederek, Hüsamettin Torun'un işçi mümessilliğinin kaldırılmasını talep

(Devamı 4. de)

Devlet işçilerine zam yapılacak

Samet Ağaoğlu

Sanayi Vekili Samet Ağa - oğlu, geçen hafta içerisinde, Sümerbank binasında yaptığı basın toplantısında, sanayi kalkınmamız hakkında geniş izahat vermiş, devlet sektö - ründe çalışan işçi ücretlerine yüzde 15 nisbetinde zam ya - pılacağını açıklamıştır.

Bu hususta Samet Ağaoğlu şöyle demiştir :

"— Maliyet iştira kıymeti ile mütenasip olarak yükseli - yorsa, pahalılaşma yoktur. Devlet sektöründeki işçilere

Toplulukla iş ihtilâfları

Hakem Kurullarında ve Bölge Çalışma Müdürlüğünde atalet

Bu sürat asrında bu ağırlık işçiyi haddinden fazla mağdur ediyor

Toplulukla iş ihtilafları son zamanlarda Hakem Kurulları'n da eskisinden daha da fazla geçikmiye başlamiştır.

Av fişeği fabrikası ve Varol Karyola fabrikası ile açılmış bu lunan her iki ihtilafta uzun müd dettir yüksek hakem kurulun - da bulunmaktadır. Sendikanın bir müddet önce Ankaraya bu hususta çektiği telgrafa, ihtilaf larını tetkik edilmekte olduğu mealinde cevap verilmiştir. Bu ne uzun tetkiktir? İşçiler bir türlü buna akıl erdirememekte dirler.

İL HAKEM KURULU VE İ KESİN UZLAŞMA

Yüksek hakem kurulundaki Atalet İl Hakem Kurulunda ve kesin uzlaşma safhasını ikmal eden Bölge çalışma Müdürlüğün de de mevcuttur.

Buna sebep olarakta, önce müşkirat iş - koluna ait ihtilâf ların halledilmesi hususunda yukarıdan emir alındığı ileri sü rülmekte, diğer işkollarının ih tilafları ise hayli bekletilmekte dir.

Maden - İş Sendikasının İl Hakem Kurulunda uzun zaman dır bu yüzden karar beklemek te olan iki ihtilafı şunlardır: Ba kırköy Emaye Fb ihtilafı ve Dever Teknik Madeni Eşya fb. ihtilafı..

Kesin uzlaşmaya ittikal eden ihtilaflara da ancak birkaç haf ta sonra kesin uzlaşma günü verilmektedir.

YENİ ÇIKAN VE HALLEDİ - İ LEN İHTİLAFLAR:

Diğer taraftan Hakem Ku - rullarında ve Bölge Çalışma Mü dürlüğünde hüküm sürmekte o lan bu atalete (durgunluk) rağ men, Türkiye Maden - İş Sendi kası yeni yeni ihtilaflar çıkar- makta, ve bunların çoğu taraf ların karşılıklı anlaşı ve hüs nüniyeti içerisinde anlaşma ile iyi bir neticeye bağlanmakta - dır.

1 — Kadıköyde kurulu TA - LISMAN MADENİ EŞYA fb ile ücretlere yüzde 50 nisbetinde zam yapılması için açılan ihti - lafın ilk uzlaşması yapılmıştır.

2 — İZMİT BORU FABRİKA SI İhtilafının uzlaşması yapıl - mıştır.

3 — TOPCULARDA KURU LU HOROZ TEL VE ÇİVİ fab rikası ile ücretlere yüzde 50 nisbetinde zam yapılması için çıkarılan ihtilafın ilk uzlaşması yapılmıştır.

4 — TOPÇULAR KİLİT FAB RİKASI ile çıkarılan ihtilaf, sendika ile müessese arasında iki defa yapılan toplantı neti cesinde bir anlaşmaya bağlan - mış ve işçi ücretlerine yüzde 20 - 30 nisbetinde zam yapıl mıştır. Anlaşma 10. Ağustos 1957 den itibaren tatbik edile - cektir.

5 — Vefa civata fabrikası ih tilafı, Sendika ile müessese ara sında yapılan 4 ncü müzakere toplantısından sonra bir netice ye bağlanmış ve ücretlere ekse riyetle yüzde 25 zam yapılmış tır.

Anlaşma 1. Ağustos. 1957 den itibaren tatbik edilecektir.

6 — DEMAS DEMİR ÇEK - ME FABRİKASI İHTİLÂFI Sendika ile Müessese arasında yapılan ikinci toplantıda netice lendirilerek ücretlere yüzde 15- 25 nisbetinde zam yapılmıştır.

Aidat borçları taksitle ödeniyor

Maden - iş kongresi sürprizli olacak

Türkiye Maden - İş Sendika sının genel merkez kongresi bu sene Ekim 1957 ayı içerisinde yapılacaktır. Kongrenin çok sürprizli olacağı tahmin edil - mektedir. Bilindiği gibi Sendi - kanın merkez kongresi delege u sulti ile yapılmaktadır. İşyerle rinde üyeler arasında, aynı mü messil seçimi gibi seçim yapıla cak, bu yoklama seçimlerinde yüzde 10 hesabı ile en çok rey alanlar, deleğe olarak kongre - ye iştirak edeceklerdir. Diğer taraftan bütün üyeler kongreyi takip edebileceklerdir. Yalnız aidat borçlarını 1 Ekim 1957 ye kadar ödemiyen üyeler üye likten düşürülecekler, delege se çimlerine ve kongreye takip i - çin iştirak edemiyeceklerdir. Bu hususta bütün işyerlerinde ki sendika temsilci ve mutemet lerine durum bildirilmiştir.

Birçok işyerlerindeki borçlu ü yeler her hafta aidat borçlarını taksit taksit ödemeye başlamış lardır. Bu sebeple büyük sayı daki üyelerin seçimlere katıla cakları tahmin edilmektedir.

Halâ seçim yapma - yan işyerleri var

İşçi mümessili seçimi devre si geçeli hayli olmuştur. Buna rağmen henüz seçimini yeni yapmakta olan işyerleri mev - cuttur.

Silahtarağada kurulu Remas Demir Çekme fabrikası 23.8.957 tarihinde mümessil seçimi yap - mış ve seçimi sendikalı işçiler kazanmıştır. Sendikalı işçiler den Ahmet Kaymak, Mehmet Atak asil, Asım Bursalı, Hasan Kahveci yedek işçi mümessili seçilmişlerdir.

NURMETALDE

Ortaköyde kurulu Nurmetal Madeni Eşya fabrikasında asil mümessil kadrosu eksilmesi se bebi ile, aynı reyi alan iki ye - dek arasında kur'a çekilmiş ku rayı sendikalı işçilerden Cahit Orduhan kazanmıştır.

HOROZ ÇİVİDE SEÇİM

Topçulardaki Horoz çivi fab rikasında işçi mümessili seçimi ne bu gün başlanmaktadır.

Devlet işçilerine yapılacak zam

(Baştarafı 1 incide)

yakında yüzde 15 zam yapı - lacaktır. Bırakın, buna mua - rızlarımız "seçim zammı" de - sinler.. Fakat sıra şimdi gel - miştir."

Samet Ağaoğlu'nun bu a - çıklaması, işçi çevrelerinde memnunluk uyandırmışsa da, yapılacak zammın yalnız dev - let sektöründe çalışan işçile - re yapılması, hususi sektörde çalışan işçiyi üzmüştür.

Her ne kadar devlet sek - töründeki işçilere yapılacak zam, diğerlerine de intikâl edecekse de, bu, yavaş yavaş, zamanla olacaktır. Ve bir müd det için hususi sektör işçileri bu zamdan istifade edemiye - cektir.

Umumi kanaat ve temenni, esasen sendika ikramiye veya çocuk zammı gibi ödemeler - den istifade edemiyen hususi sektör işçilerine de bu yüzde 15 zam kararının tesmilidir.

İŞ VE İŞÇİ BULMA KURUMUNUN DANIŞ - MA KURULU TOPLA - NIYOR

Her sene olduğu gibi bu sene de İş ve İşçi Bulma Kurumu - nun Danışma Kurulu toplantısı Ankarada İşçi sigortaları Kuru mu genel müdürlüğünün top - lantı salonunda 18.9.1957 çar - şamba günü saat 10 da yapıla caktır.

Türkiye Maden - İş Sendika sını bu toplantıda geçen seneler de olduğu gibi Kemâl Türkler temsil edecektir.

Bu toplantıya İstanbuldan, İs tanbul İşçi Sendikaları Birliği adına Seyfi Demirsoy, otel ve lokanta işçileri sendikası adına Yunus Yakar iştirak etmekte - dir.

Şiir

Talihim

Açmadı hiç bir an gönlümde bahar,
Tatmadım böyle tat rüyada görsem
Ah inanmam gezdim ben diyar diyar,
Felek izin verse çelenk'te örsem.

Bastığım o yeşil ovalar kurur
Uçmak nasip olsa kör avcı vurur
Eldeki uçan at gitsem der durur
Saray viran olur içinç girsem

Talih yok yaramı kimse bağlamaz
Su içmek istesem ırmak çağlamaz
Kör olur pınarlar benç ağlamaz
Söndürmez ateşim deryaya versem.

Yazan: Kâzım NARMANLI

Alemünit hikâye

Kapıyı arıyormuş!..

Dünyada her şey değişebi - lirdi, ama, Ali ile Veli'nin saat altıdan sonra yapacak - ları iş değişmezdi. Eğer on - lardan bir senelik çalışma programlarını hazırlamaları istense, yaptıkları cetvelde ak şam saatleri için: "Ali ile bu - luşacağım" veya "Veli ile bulusacağım" kelimelerine te - sadüf edilebilirdi.

Bu buluşmadan maksat, herhangi mühim bir meseleyi konuşmak, günün siyasi va - ziyetinin bir hülâsasını yap - mak, çapkınlığa çıkmak veya kumar oynamak değildi. On - lar, bütün bu sayduklarımızı lüzumsuz addederler ve saat altıdan sonra yapılacak tek ciddi işin, içki içmek olduğu - na inanırlardı.

Yazıhanelerinden ne kadar ciddi, işlerinde ne kadar se - batkâr iseler, rakı sofrasının başında o kadar çocuk ve iki kadehinin karşısında o kadar yufka yürekliydiler. Rakının kadehte durmasına kat'iyen tahammülleri yoktu. Hemen mideye indirmeliydiler.

İndirirlerdi ama, bu işi ya - parlarken, tâ orta mektepte okuduklarını hatırlamazlardı. Hatırlasalar, alkolün mide hüc - releri tarafından çok çabuk emildiğini, bu hücrelerin et - rafındaki ince damarlar vası - tasiyle kana geçtiğini ve kan - da dolaşırken, beyindeki hüc - releri bol bol suladığını, sonra da böbrek tarafından, bir hayli uğraşmayı müteakip, kapı dışarı edildiğini, düşüne - cekler ve ona göre ayarlı gi - deceklerdi.

Ayarlı gitmedikleri için de, biraz fazla sulanan beyin hüc - releri, alkol banyosu yapmak - tan serseme dönüyordu..

Ali ile Veli, o gece de bir hayli içmişlerdi. Saatlerce ayın sandalyede oturmaktan ve aynı duvarlara bakmaktan canları sıkıldığı için, eğlence - lerine başka bir yerde deva - ma karar verdiler ve meyha - neden çıkıp, bir dans pavyo - nunun yolunu tuttular.

Burada, yorulan mide ve böbreklerini viskiyi ile yıkıp te - mizleyeceklerdi, etraflarında döne döne dans eden Kadın - ları seyrederek göz banyosu yapacaklardı.

İki ahbap çavuşlar, sağa sola yalpa vura vura gazino - ya girince, birbirlerine baktı - lar: Evet, her zaman olduğu gibi, yine ikisinin birden tu - valeti ziyaret ihtiyacı başgös - termişti.

Ali, bomboş vestiyerde u - yuklayan gence sordu:

— Oğlum, yüz numara ne - rede ?

— Sağdaki birinci kapıdan girip, ile basamak inecceksiniz, önünüze gelen kapıdır.

Ali, sallana sallana ilerledi; fakat sağdaki ikinci kapıyı a - çacak yerde, soldaki birinci kapıyı açtı ve asansör tâmir - de olduğu için, üç metre de - rinlikteki boşluğa yuvarlandı.

Veli, arkadaşının birdenbi - re gözden kaybolduğunu gö - rünce, açık kalan kapıya gi - derek aşağıya baktı ve sesle - ndi :

— Ali, orada ne yapıyor - sun ?..

Bir kaç dakikalık sükûttan sonra, derinden gelen bir ses cevap verdi:

— Kapıyı arıyorum.. İner - ken ilk basamağa dikkat et; fena kayıyor !..

Salgın halde bulunan ASYA GRİBİ

Sigorta işyerlerinde tedbir almalıdır

Grip hastalığının bir nevi o - lan "Asya gribi, son günlerde bir çok işyerlerine de girmiş ve bir çok işçiler gurup halinde bu hastalığa yakalanmaya baş lamışlardır. Bu yüzden bazı iş yerlerinde işçilerin istirahatli sayısı artması sebebile, iş sekte ye uğramaktadır. Diğer taraf - tan bu hastalık sebebi ile sigor tanın sağlık tesislerine mura - caat eden hasta işçi miktarı hayli artmıştır. Sağlık tesisle - rinde hastalara numara veril - mekte ve çok defa, hasta işçi - fer müracaat gününde muayene olamamaktadırlar.

Esaslı tesiri üç gün süren "Asya gribi,, için Sigorta tet - bir almışmıdır? Almışsa nedir ? Bu güne kadar bu yolda müs - bet bir hareket görülmemiştir.

Öğrenildiğine göre "Asya gri bi,, ni önleyici (Kina vita) is - minde bir hap vardır. Ve bazı işyerleri işçilerine bu haptan mecburi olarak kullandırmak - tadırlar. Bir kısım eczanelerde henüz bulunmayan bu ilaç EC **ZACIBAŞI** Fabrikasında bol miktarda mevcuttur.

Sigorta, bu hususu iyi etüt etmeli ve işyerlerinde henüz hastalanmayan işçilere önleyi - ci tedbir olarak ilaç dağıtmalı - dır.

Yoksa, işyerlerinin normal çalışmasının akşaması had saf - haya çıkacak, bir taraftan istih sal düşerken diğer taraftan işçi ve aileleri ve sigorta idaresi bü - yük zararlara karşılaşacaktır.

Beraber Öğrenelim

işgöremezlik ödeneği ve sigortalının bakmakla mükellef olduğu kimseler

Soru: Kâmil Bayrak:

— Maden - İş gazetesinin 15 inci sayısında "Beraber Öğrenelim" sütununda Kâzım Narmanlı imzası ile yazdığı - nız yazıda, askerden geldik - ten sonra, 150 gün prim öde - nebilir; ancak hastalık öde - neği almağa hak kazanırsın, diyorsun. Ben askerden gel - dim; işyerinde kısa bir müd - det sonra rahatsızlandım. İs - tirahat aldım; paramı da al - dım. Bu nasıl olur?

Cevap :

— Arkadaşım Kâmil, yazı - mı okuyup, beni aydınlatmak istediğinizden dolayı size te - şekkür ederim. Amma, nasıl olur diye bana sorduğunuz durumu ilgililere sordum, a - raştırdım; kanunu karıştır - dım; başlarından böyle hâdi - se geçen arkadaşlarımı dinle - dim. Maalesef ödeneğin alı - namıyacağı durumu ortaya çıktı. Zaten kanunda da 150 gün prim ödeme şartı var ki, bundan da anlaşılacağı gibi, hastalandığınız günlerin üc - retini alabilmek için, bu mad - denin tatbiki icap etmekte - dir. Maddeyi aynen yaziyo - rum. 6901 No.lu kanunun 15 inci maddesi aynen şöyledir:

Madde 15 — Hastalık yü - zünden geçici iş göremezliğine uğrayan sigortalılardan geçici iş göremezliğin başla - dığı tarihten önceki takvim ayına tekaddüm eden bir yıl içinde en az 150 gün sigorta primi ödemiş bulunanlara ge - çici iş göremezliğin 4 üncü gününden başlamak ve 9 ayı geçmemek üzere, her gün i - çin geçici iş göremezlik öde - neği verilir. Geçici iş göre - mezliğin 10 günü geçmesi ha - linde, ilk üç günlük iş gör - mezlik ödeneği de verilir.

Arkadaşım, isterseniz sigor tadan sizin durumu ayrıca soralım. Kanun bu durumda ve bu merkezdedir. Soracağı - nız suallere elimden geldiği kadar cevap vermeğe çalışa - cağım. Selâmlar.

Soru: Abidin ilter:

— Sigortalının bakmakla mükellef olduğu kimseleri ta - rif ediniz ?

Cevap :

— 6901 No.lu kanunun 16. ncı maddesinin (a) fıkrası hükmüne göre; karısı veya geçimi sigortalı kazası tarafından sağlandığı tevsik edil - len kocası;

b) 18 yaşını veya yüksek tahsil yapılması halinde, 25 yaşını doldurmuş olup da ça - lışamıyacak durumda malûl çocukları;

c) Geçimi sigortalı tarafından sağlandığı tevsik edilen ana ve babasıdır.

Kanuni durum budur efen - dim. Arzu ederseniz, Sendi - kaya kadar teşrif buyurun, daha geniş şekilde malûmat edinme imkânı elde edebilir - siniz. Selâmlar.

* * *

— Kâzım emmi..

— Söyle, Mıstık..

— Ben de sana bir soru sorabilir miyim?

— Arkadaşım Mıstık, sora - bilirsin; ben de mâli mem - nuniyetle cevap veririm. Ve vermek de isterim. Amma, ben sana bir ricada bulunа - yım; senin sormak istediğin, onun içinde bulunsun..

— Neymiş o ?..

— Karşılaştığın arkadaş - lardan soru toplamak ve on - ları not etmek suretile bana vermek, hâdiselerin içinden doğan soruları almak, gitti - ğin iş yerlerinde karşılaştığın müşküllerin hâl çarelerini ben den istesen, hani hatırı sayı - lır bir arkadaşlık etmiş olur - sun, değil mi kardeşim? Emi - nim ki, o zaman senin bütün soracağın suallere cevap ver - miş ve seni tenvir etmek su - retiyle, sana çahştığımı ispat etmiş olacağım.

Hepinize saygı dolu selâm - lar efendim..

Kâzım Narmanlı

Son tulûat sanatkârı mukallit

İSMAİL DÜMBÜLLÜ

Değirmisaz, memleketin yer altı zenginliği bakımından ön emli bir bölgesi olan Kütah - ya'nın maden havzalarından birisidir. Burada çalışan cefa kâr Türk evlâtları, her kaz - ma vuruşunda memlekete ne ler kazandırmakta olduğunu bilir ve ona göre canla başla çalışırlar. Diğer taraftan da, haklarının müdafaasında, en değerli arkadaşlarını işbaşı - na getirmeyi ihmâl etmezler. Yukarıdaki resimde görülen dört işçi lideri ile, ilk say - fadaki Sendika Başkanı Mus tafa Demir, onların bu devre işbaşına getirdikleri işçi mü - messilleridir. Soldan sağa: Kemal Tezelli (Sendika Sek reteri), Hakkı Uzun (Mu - hasip), Mustafa Orha (Veznedar).

Seneler öncesinin bugüne miras bıraktığı bir san'at ko - lumuz, Türk Tulûatı çöküyor. Allah uzun ömür versin, ha - len bu işi yapan İsmail Düm - büllü ile Tevfik'in saçlarına düşen aklar, bu çöküntünün alârmı.. Salaş salınelerde pir aşkına san'at icra eden İs - mail Dümbüllü ile Tevfik Son.

Onların sahneyi terkedecek kadar yaşlamşları ile, kendi - mize has özelliklerimizden bi - rini daha kaybedeceğiz. Bu kayıp kimsenin umurunda de - ğil galiba.. Nasıl olsa bayram dan bayrama hatırlanıyorlar. radyoya dâvet olunuyorlar. Ge ri kalan vakitleri o salaş sah - neden bu salaş sahneye git - mekle geçiyor.

Yerli veya yabancı yeni bir yığın komikler, işi beden ve mimik kabiliyetlerine yükle - yerek güldürüyorlar insanı.. Fakat Türk esprisi zarif sö - ze, kelimeye, kurnazca hazır - lanmış açmazlara istinad e - der. Bu yüzdendir ki, İsmail Dümbüllü'yü radyodan dinler ken katılırcasına gülüyoruz.

Çalışmakta olduğu yazlık gazinonun sahne gerisindeki çimenlikte arkadaşları ile per denin kalkmasını bekliyorlar - dı. Sahnede perde merde hak getire ya.. Sağından solundan çocukların bakıştığı tahta yı - ğmında kısa bir anonsla oyu - na başladılar.

Kamıksamışlar, bahçede üç kişi de olsa, üç bin kişi de olsa, nes'e içinde, kendi hal - lerinde oynuyorlar. Farkett - tim, kendileri için oynuyorlar. Zevkle, isteyerek..

İşte, o çimenlikte, terinin soğumasını beklerken konuş - tuk. Kalın siyah kaşları hep çatık.. Hususi hayatında cid - di ve az gülüyor. Babacan, öbür arkadaşlarının da mai - set derdini sırtına yüklenmiş bir hali var..

Onların adı pek geçmiyor. Afişlerde de İsmail Dümbül - lü.. İsmail Dümbüllü iş bu - lur, teklif alırsa, onlar da sahneye çıkacaklar.. Yoksa, yandılar.. Kinci bir İsmail Dümbüllü daha yok çünkü..

Büyük san'atkâr, pek faz - la sual sormama meydan bı - rakmadan anlattı:

"— Doğma büyüme Üsküdarlıyım. Teveliidüm 1315. Zeynel Abidin adında bir za - tın mahdumuyum. Abdülha - mit sarayında silâhşörmüş kendisi.. Doğumumdan 2 ay sonra valdemden ayrılmış. Şiş man Hakkı Efendi namiyle mâruf bir zat tarafından bü - yütülmüşüm. Mektep sıra - rında bu işe merak saldım di - yebilirim.

Abdi Efendiler, Hasan Ef - fendiler sünnet düğününüzde oynadı. Onları gördük, heves lendik. Kabiliyetim de varmış demek ki, bundan kırk sene kadar önce Telgrafçı Ata Ef - fendinin işlettiği Dilküşa Ti - yatrosunda sahneye çıktım ve sonra Üsküdar'da Kamer Ti - yatrosuna geçtim.

Asıl şöhrete ulaşmam, mer hum Kel Hasan'la çalışmam sıralarında olmuştur. İyice ol - duğuma hükmetmişlerdi ki, devrin san'at muhiti olan Seh zadebaşı'na atladım. Zamanın komikleri, iyi artistleri şun - lardı: İsmet, Fahri, Halit, A - sım, Rıfkı, Çarşılı Ali efen - diler, Kemal Baba, Armanak Efendi, Şahinyan, Kel Hasan filân..."

Eskiden bir iki şeye sınir - lendiği halde, şimdi her şeye sınirlendiğini söyleyen san'at - kâr: "Nelere gülersiniz?" su - aline :

— Pek müskülpesent değil - im, diye cevap verdi. İnsan, ümit etmediği anda gülüyor.

Sevdiği fıkralar. Nasreddin Hoca fıkraları.

— Ama, diyor. Onlara se - hirlerde Nasreddin Hoca fık - raları derler. Taşrada ise, Kel Hasan tekerlemeleri deniz.

Politika ile bir katre alâka - lanmayan üstadın paraya kar - şı felsefesi:

— Vallahi, diyor. Gözümü - zü açalı, para gördük. Ne tuhaf şey, doyulmuyor!.. Et - rafıma bakıyorum, doyanı da pek göremiyorum!..

En uzun öfkesi üç dakika.. Yirmi dört saati; konuşmak, şakalaşmak, istirahat etmek - le geçiyor. İçkisi kumarı yok. En büyük zevki alış veriş.. Evinin bütün ihtiyaçları için çarşıya bizzat kendi çıkıyor.

San'atı ne ile değişiriniz? gibi çok sorulan bir suali so - ruyorum. Talimin efdâlim ve ekseriyetle olan cevabı al - yorum :

"— Hiç bir şeyle!.."

Halkın esprisini yapan, sah - nede halkı temsil eden, halk san'atçısına, oyuna çıkmadan evvel yapmayı ihtiyad haline getirdiği bir hareketi olup ol - madığını sordu ğumda:

— Senelerin tecrübesine rağ - men, dedi. Her defasında san - ki imtihana giriyormuşum gi - bi bir kriz gelir, boğazıma ya - pışır. Ama bu, sahneye çıkıp, halkla karşılaşıncaya kadar sürer. Sonrası malûm.. Bütün arkadaşlarım için de, bu böy - ledir. Yapmayı ihtiyad haline getirdiğimiz şey de bu yine bizim müşterek hususiyetimiz olmasına rağmen, bir çok san' atkâr da aynı şeyi yapar. "Bes mele" çekeriz. Besmelesiz çık - tığımı hatırlamıyorum.

Sevdiği yemekler; enginarlı bakla, patlıcan kebabı, zey - tinyağlı barbunya.. Boğaziçi - nin hayranı..

— Çamlıca'yı da severim, diyor. Ne ola sa gençliğimiz oralarda geçti..

— Yaz geldi, denize giri - yor musunuz? sualime:

— Denize girdim mi, her - kes peşime takılıyor, dedi. De - niz suyu alıp evde dökünü - yorum..

Bu sırada anons ediliyor - lardı :

"— İsmail Dümbüllü ve arkadaşları huzurunuzda.."

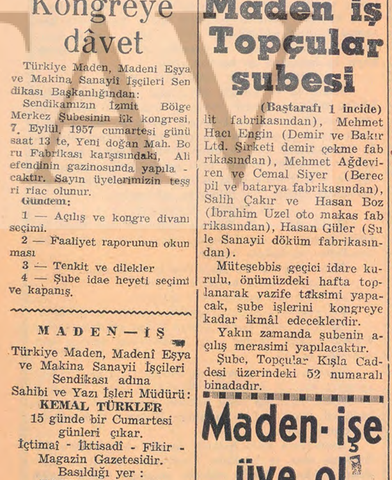

Milleti katılırcasına güldüren mukallitler: Sözde akıllı babası ve aptal oğlu sahnede...

Acı gün Hikâye

Annem, gözlerini pencere - den dışarı çevirdi ve yavaş bir sesle bize, artık hikâye olmuş şu vak'ayı anlatmağa başladı:

— Daha henüz onaltı, on - yedi yaşlarında idim; yeni de söz kesilmiş vaziyette idi. Ba - bam, kardeşlerim oturmuş, akşam yemeği yiyorduk. Kapı vuruldu; ağabeyim kapıyı aç - tı. Gelen, benim söylemediğim kimsenin kardeşi.. Babam, ha - yır haber, diye onu karşıla - dı; ben ise yandaki odaya geçtim.

— Neden anne ?

— Neden olacak yavrum, o zaman nâmahrem kadınlar erkeklere görünmezlerdi. Hat - tâ şimdi bile Şarkta o görme - nek hemen hemen devam ede - geldiğini anlamamıza imkân kalmadı. Babam, Pekeriç'in gönüldüğünü söyledi. Haki - katen silâh ve davul sesleri akşam gölgesine bürünmeye başlamış tepeleri çınlatıyor, dereleri dolduruyordu. Yüre - ğim ağzıma geldi zannettim. Onlar bize doğru karşılamağa geliyorlar, biz de onlara bir an evvel yetişmenin sevinci içindeydik.

Babam, kardeşlerim, kayın - biraderim arabadan indiler. Onlar da mukabele ederekten sevinçlerini belirtiyorlardı iki taraf da birbirine kavuşunca, muhabbetin ne demek, saygı ve sevginin hudutlarının ne - relere kadar dayanacağını ken dilerinden sonra geleniere bi - rer örnek olarak gösteriyor - lardı.

Onlar kucaklaşa dursun, ben, ehramıma bürünmüş, be - nî arabadan alan akrep ve yaşlı kimselerle, düğün evi - nin kadınlara ayrılmış kısmı - na alındım.

— Anne, orayı biraz tarif etsene..

— Yüce dağların arasında söyle yamaca serpilmiş yeşil - lik ortasında evleri ile birer kuş yuvasını andıran hane - leri, candan ciğerden bağlı insanları, köyün orta yerin - den akan tertemiz deresi, kö - yün alt yanında değirmenle - ri, güzel bostanları, aksam olurken de hafif rüzgârın karşı yamaçlardan getirdiği kaval ve cırgırak sesleri.. Bun lar belki sana basit gelir a - ma, ne yalan söyliyeyim, çok güzel yerdi.

Düğün, bütün güzeliliği ile, yedi gün, yedi gece devam etti. Âdet olması münasebe - tiyle, son günün akşamı ge - linle damat, davulcunun vur - duğu halay havasına iştirak ettirilir ve mâniler de söyle - nir. Bize de haber geldi; he - men damların üstüne çıktık.

Ben bu aralık, köyün sığır - larının geldiğini gördüm. Da madın kız kardesine:

— Sığırlar geldi, ahıra al - salar, belki vakit geç olur, dedim.

Bana :

— Olur, hele şunları sey redeyim, dedi.

Halay da başladı. Ağır ağır davul zurna vuruyor, halay la oluhan gençler de mânileri sıralıyorlardı:

Altını bağladım ben bir yoncaya,
Sesim kurban olsun beli inceye.

* * *

Altını bağladım ben bir kotana,
Altın saç bağların topuğun değer,
Bin lira verseşim, bin dahi değer.

* * *

Sarı kız oturmuş dokuyor halı,
Önüne almış da kaymağı, balı,
Seni saran yiğit neylesin malı.

Velhasıl, bu tatlı ve unu - tulmaz yolculuğumuz devam edip giderken, vaktin nasıl geçtiğini anlamamıza imkân kalmadı. Babam, Pekeriç'in göründ